Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Asia: **VNS 2/2022 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2023—2026**

Keskuskauppakamari kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen asiantuntijalausunto Valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmaksi vuosille 2023–2026. **Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan velkaantuminen on erittäin huolestuttavalla tasolla**. Valtion ennakoidaan ottavan vuonna 2022 lisää velkaa 7,6 miljardia euroa. Velanottotarpeen ennakoidaan jatkuvan lähivuosina noin 7 miljardin euron vuosittaista tahtia. Näköpiirissä ei ole julkisen talouden alijäämän paranemista enää jatkossa.

Lisäksi on tiedossa, että velkasuhteeseen kohdistuva paine nousee entisestään 2020-luvun jälkipuoliskolla ikäsidonnaisten menojen kasvun seurauksena. Suomen väestönkehityksen ennustetaan jatkuvan erittäin heikkona myös pitkällä aikavälillä. **Menojen lisääntymisen ohella väestön ikääntyminen heikentää talouden kasvumahdollisuuksia eli menojen rahoituspohjaa.**

Julkisen talouden suunnitelmassa todetaan, että hallitus on sitoutunut valtiontalouden kehysmenettelyyn. Kehyksiä on kuitenkin muutettu kesken hallituskauden ja niiden ohi on lisäksi tuotu menoja kehysten ulkopuolelle. **Keskuskauppakamari korostaa, että jatkossa on tärkeää palauttaa kehysmenettelyn uskottavuus.**

Talouskasvun näkymät ovat heikentyneet merkittävästi Ukrainan sodan takia. Valtiovarainministeriö ennustaa 1,5 prosentin kasvua kuluvalle vuodelle, mikä vastaa likimain nollakasvua vuoden sisällä, kun huomioidaan kasvuperintö viime vuodelta. On olemassa myös riski ennustettua heikommasta kehityksestä.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan vaikuttaa myös Suomen logistiseen sijaintiin. Tässä tilanteessa olisi ensiarvoisen tärkeää huolehtia Suomen saavutettavuudesta ja sisäisten yhteyksien toimivuudesta. Huoltovarmuuden lisäksi huomiota tulee kiinnittää kuljetusten toimintavarmuuteen sekä siihen **ettei Suomen suhteellinen logistinen sijainti ja sen strateginen hyödyntäminen etäänny yhä kauemmas maailman markkinoilta kohoavien energianhintojen ja rapautuvien yhteyksien seurauksena.**

Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan tällä hallituskaudella on kuljettu oikeaan suuntaan laatimalla yli hallituskausien ulottuva 12-vuotinen liikennejärjestelmäsuunnitelma. **Suunnitelmaa voidaan kuitenkin toteuttaa vain, jos eduskunta sitoutuu riittävään rahoitustasoon.** Vuodesta 2023 alkaen kehysmenojen kohdentaminen kohdistuu voimakkaasti liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalle, jonka osuus leikkauksista oli yhteensä 127 miljoonaa euroa. Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan liikenteen rahoituksen osalta ollaan tilanteessa, jossa tehtyjen leikkausten seurauksena esimerkiksi vuonna 2023 ei voida aloittaa liikenteen infran kehittämishankkeita.

Siitä huolimatta, että leikkaukset eivät kohdistu saadun tiedon mukaan perusväylänpitoon, myös perusväylänpito on heikolla tasolla eikä **leikkausten seurauksena pystytä riittäviin**

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Asia: **VNS 2/2022 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2023—2026**

toimiin päivittäisen liikennöitävyyden ja korjausvelan kasvun pysäyttämiseen ja sen vähentämiseen. Lisäksi on huomioitava, että voimakkaasti nousseet energian ja polttoaineiden hinnat syövät ostovoimaa.

Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että toimia hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi jatketaan. **Keskuskauppakamari korostaa liikennesektorin roolia hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisessa, liikennevälineiden viherryttämisen lisäksi on pystyttävä huolehtimaan koko liikennejärjestelmän viherryttämisestä, mukaan lukien hyväkuntoiset väylät.**

Kunnioittavasti,

Päivi Wood, Johtava asiantuntija, liikenne- ja elinkeinopolitiikka, Keskuskauppakamari